

ת"פ 23236/11/10 - מדינת ישראל נגד איתן כוכבי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 23236-11-10 מדינת ישראל נ' כוכבי
תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת רבקה גלט
מאשימה
ע"י ב"כ עו"ד שטרנברג
נגד
נאשם
מדינת ישראל
איתן כוכבי

ע"י ב"כ עו"ד בר עוז

הכרעת דין

האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו 3 עבירות של הפרעה לעובד הציבור, לפי סעיף 288(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), תקיפת עובד הציבור, לפי סעיף 382א(א) לחוק, ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק.

מסכת העובדות המתוארת בכתב האישום היא זו:

ביום 3.5.09 הגיע הנאשם לבית משפט השלום ברחובות, לדיון בפני כב' הרשמת (כתוארה אז) גרינוולד. במהלך הדיון הורתה הרשמת לנאשם לצאת מן האולם, משסירב הורתה למשמר בית המשפט להוציאו ולהרחיקו מבניין בית המשפט. באותו מעמד הפריע הנאשם לקצין המשמר רודיטי, שהינו עובד הציבור, בכך שסירב לדרישתו לצאת מבניין בית המשפט ובהמשך, משנאות לצאת המשיך והפריע למאבטחים בכך שמידי פעם פתח את דלת הכניסה לבניין בית המשפט, נכנס וצעק: "מה, היא דפוקה?" "היא חולה?", כאשר דבריו מכוונים לרשמת.

בהמשך, הגיע הנאשם לבניין ההוצל"פ הסמוך לבניין בית המשפט. באותו מעמד, העליב את המאבטח נדב, בעת מילוי תפקידו, בכך שכינה אותו "ילד", "דרדס", ואמר לו כי "יעוף לו מהעיניים". כן הפריע למאבטח בכך שדיבר בקול רם והפריע למהלך עבודת המאבטחים במקום.

בהמשך עוכב הנאשם על ידי המאבטח רודיטי והובא לבית המשפט. באותן נסיבות הפריע ביוזעין לרודיטי, בכך שצעק לעברו "מי אתם בכלל אין לכם סמכות, זה לא קרה בבית המשפט". הנאשם החל ללכת לכיוון היציאה מבית המשפט וסירב לדרישת המאבטחים להמתין עד לבוא נידת משטרה.

בהמשך נעצר הנאשם על ידי המאבטחים והתנגד למעצרו וכבילתו בכבלי ידיים.

באותן נסיבות תקף הנאשם את המאבטחים רודיטי וזילברמן בכך שדחף אותם במטרה לצאת מבית המשפט בניגוד לדרישתם כי ימתין עד לבוא ניידת משטרה.

באותו מעמד איים הנאשם על רודיטי בכך שאמר לו "אני אראה לך מה זה, אני מקווה שהרווחת הרבה כסף אתה לא יודע עם מי התעסקת", וזאת בכוונה להפחידו.

השתלשלות ההליך

2. הנאשם כפר באישום וטען כי כולו פרי עלילה שיזמה נגדו הרשמת גרינוולד, שניהלה דיון בדלתיים סגורות ללא סמכות, ואסור היה לה להוציאו מן האולם. מיד כשהורתה, יצא מן האולם. הנאשם לא אמר את המילה "דרדס", אך אמר "ילד לך מפה אין לך סמכות לדבר איתי בכלל, כי זה מחוץ לבית משפט, מחוץ לטריטוריה של בית המשפט" כמו כן, אמר לו "תעוף לי מהעיניים, אין לך סמכות פה אצלי, לך מפה". לטענתו לא הפריע. בלשכת ההוצל"פ, 3 מאבטחים התנפלו עליו וגררו אותו בחזרה לתוך בית המשפט, ללא סמכות. הוא לא סירב להמתין לניידת, ואמר שיגיש על זה תלונה. גם אמר להם "אני מקווה שחסכתם הרבה כסף כי אני אקח הרבה כסף פיצויים". כשגררו אותו, לא התנגד, הוא בן 60, ולא התנגד גם לכבילה. המאבטח שבר את משקפיו. לסיום חזר הנאשם ואמר שברור לו כי כל התיק הוא פרי יוזמתה של הרשמת, וכי הוא ידאג שבתום ההליך הזה כבר לא תהיה עליה גלימה יותר.

בהמשך לאמור, מונה סניגור מן הסנגוריה הציבורית, לייצג את הנאשם, והתיק נקבע לשמיעת הוכחות.

בטרם החלה שמיעת ההוכחות ביקשה הסנגוריה הציבורית להשתחרר מייצוג הנאשם בשל קושי בשיתוף פעולה, ואולם, לאחר דיונים מספר בעניין זה, הוסדר עניין הייצוג על ידי ב"כ הנאשם, עו"ד בר-עוז.

בפתח ישיבת ההוכחות טען ב"כ הנאשם כי הסעיף המתייחס לעבירה של העלבת עובד ציבור בכתב האישום, אינו מגלה עבירה, בהתאם להלכת אונגרפלד. בתשובה הודיע ב"כ התביעה כי התביעה חוזרת בה מאישום בעבירה זו, והיא נמחקה מכתב האישום. לאחר זאת, נשמעו ראיות התביעה.

בסיום פרשת התביעה טען הנאשם כי אין לחייבו להשיב על האשמה, מנימוקים שונים. בהחלטה מנומקת מיום 21.2.14 נדחו הטענות, ובהמשך העיד הנאשם לבדו מטעם ההגנה.

למען הסדר הטוב, אפרט להלן את תוכן הראיות שהובאו.

ראיות התביעה

3. מטעם התביעה העידו 4 אנשי משמר בתי המשפט. בנוסף, הוגשו בהסכמה מספר דו"חות ומסמכים, כפי שיפורט

להלן.

4. קצין המשמר רודיטי שירת במשמר עד שנת 2009. באשר לאירוע, העיד שנקרא לאולם הרשמת והיא ביקשה להוציא את הנאשם. הנאשם סירב בתחילה ולאחר דין ודברים הצליחו לשכנעו לצאת, אך זה אירע די מהר. הוא הוצא אל מחוץ לבניין, אך בכל כמה דקות פתח את הדלת והשמיע גידופים כמו "מה היא דפוקה?". הקריאות הללו לא מקובלות, שכן זה מעורר פרובוקציות, ולמרות זה, נמנעו ככל האפשר מלעכבו. כעבור כמה דקות, הנאשם הלך, אך הגיעה קריאה מההוצל"פ- שאף הוא מאובטח על ידי המשמר- לפיה הוא מקלל את המאבטח ועושה בלגן. רודיטי ניגש להוצל"פ, המרוחק כ-50 מ' מבית המשפט, עיכב את הנאשם וביקש ממנו להתלוות אליו לבניין בית המשפט. הנוהג הוא לבקש ממעוכב קודם כל לצאת מהבניין כדי להפחית אפשרות להפרעה בפנים. השניים שבו לבית המשפט תוך שהנאשם טוען כי אין סמכות לעכבו, ואינו משתכנע למרות שהוצגו תעודות המשמר בפניו. הנאשם רצה לעזוב את הבניין ונאמר לו שאינו יכול לעזוב עד שתגיע נידת משטרה, כיוון שהוא מעוכב. הוא התחיל להשתולל וניסה לצאת. רודיטי החזיק בדלת על מנת למנוע מכך, והנאשם תפס את ידו, ודחף אותו. אז, השתלטו עליו ועצרו אותו. הנאשם גם איים עליו כשעוכב, שיראה לו מה זה, "אני מקווה שחסכת הרבה כסף, אתה לא יודע עם מי התעסקת", ואמר שהוא מקווה שרודיטי יחסוך הרבה על עו"ד.

ב"כ הנאשם שאל את רודיטי מדוע בחר לעכב את הנאשם, ולא הסתפק בהוצאתו אל מחוץ לבניין בית המשפט, ותשובתו היתה שבתחילה אמנם אפשרו לנאשם ללכת לדרכו אך הוא נשאר והמשיך לגדף, והמשיך בהתנהגותו גם בבניין ההוצל"פ, לכן עוכב. רודיטי שלל את הטענה ששלושה מאבטחים התנפלו על הנאשם והסביר שהנאשם התנגד לעיכוב ולכן נדרשו שלושה, על מנת למנוע מאבק ולמנוע אפשרות שייגרם לנאשם נזק.

5. קצינת המשמר טאוב העידה כי שירתה במשמר בתי המשפט במשך שנתיים עד 2010. היא תיארה את האירוע בקווים כלליים בלבד, ומסרה כי אינה זוכרת אותו לפרטיו, בשל חלוף הזמן. כמו כן אמרה שאינה זוכרת האם הנאשם תקף את רודיטי ואינה בטוחה שהיתה מפרטת זאת במזכר אילו כך היה קורה. בסיום עדותה נשאלה האם ייתכן שהנאשם קיבל בעיטות בגב באירוע והשיבה שאינה שוללת זאת, כיוון שאינה זוכרת. ב"כ הנאשם הגיש את המזכר שרשמה (נ/3), על מנת להראות סתירות בין עדותה לבין הרשום שם. מן המזכר עולה כי רודיטי הגיע אליה עם הנאשם שהוצא מן האולם, כשהנאשם צועק ומפריע ורודיטי הודיע כי הנאשם אינו יכול להיכנס לבית המשפט. הנאשם התעקש מספר פעמים להיכנס והובהר לו כי הרשמת ביקשה שלא ייכנס. בשלב מסוים הנאשם התיימש וניגש להוצל"פ. נדב שהיה בהוצל"פ קרא בקשר לעזרה היות שהנאשם הפריע לסדר, רודיטי הגיע לשם ועיכב אותו. כשהגיעו לבית המשפט הנאשם ביקש לראות תעודה וכשהוצגה לו הוא החליט שהמקרה לא בתחום בית המשפט והחל ללכת בכיוון ליציאה. בשלב זה רודיטי ביקש לאזוק אותו אך הנאשם התנגד ולא היתה ברירה אלא להשתמש בכוח סביר. כשראתה שרודיטי מתקשה לבצע מעצר של הנאשם בשל התנגדותו, הזעיקה את שני המאבטחים האחרים, נדב וזילברמן.

6. קצין המשמר זילברמן העיד כי שירת במשמר בתי המשפט במשך 3 שנים, עד 2011. לפי עדותו, הגיע לאולם הרשמת לפי קריאתה. הנאשם התלהם וצעק וקילל את כב' הרשמת. בהמשך לכך הנאשם עזב, אך הגיעה קריאה מההוצל"פ, לפיה הנאשם צועק מתלהם ומקלל שם את המאבטח. בעקבות זאת, קצין המתקן רודיטי הגיע לשם והוביל את הנאשם לכניסה של בית המשפט. הנאשם עוכב, ודרש לראות תעודה שמסמיכה את העיכוב ומשהוצגה בפניו, אמר

שזה לא חל עליו אלא רק בבית המשפט והחל ללכת לכיוון היציאה. הודע לו שאם ימשיך יעצר, אך הוא המשיך, התנהג בצורה תוקפנית ודחף אותם, לכן הודע לו שהוא עצור, והיה שימוש בכוח סביר על מנת לכבול אותו. בח"נ נשאל היכן עמדו הנאשם ורודיטי כששבו מבניין ההוצל"פ, והשיב שעמדו מחוץ לדלת הכניסה לבית המשפט, במרחק של כמטר מן הדלת, ברחבת הכניסה.

7. קצין המשמר נדב, העיד כי שירת בעבר במשמר בתי המשפט. לפי עדותו, נקרא לסייע בהוצאת הנאשם מבית המשפט, ולאחר מכן שב לבניין ההוצל"פ. לאחר פרק זמן הגיע הנאשם להוצל"פ, דיבר שם בקול רם והוא ביקש שינמיך את קולו. הנאשם החל להתלהם ולקלל והפריע לסדר. המילים הזכורות לו הן "דרדס, תעוף לי מהעיניים". כשהבין שאין לו עם מי לדבר, קרא לעזרת קצין המתקן. בהמשך עוכב הנאשם, ונדב סייע במעצרו כשהתנגד לעיכוב. בח"נ נשאל האם הנאשם התלהם בעמדו בתוך בניין ההוצל"פ או מחוץ לו, והתקשה לזכור במדויק, אך טען כי בכל מקרה זה אירע ב"שטח בית המשפט" ולכן היתה סמכות מעצר. כמו כן, העיד כי רודיטי הזדהה בפני הנאשם באמצעות תעודה עוד בהוצל"פ, ולא בכניסה לבית המשפט. בנוסף, נשאל האם לאחר שהנאשם דיבר בקול רם, העלבתו בידי הנאשם היתה העילה לכך שהזעיק את המאבטחים האחרים, והשיב בחיוב. לטענתו, הנאשם כינה אותו בכינויים שצוינו לעיל, מתוך זלזול, ובכוונה להעליב. נדב עמד על דעתו כי רודיטי הודיע לנאשם את סיבת העיכוב. כשנשאל האם סיבת העיכוב בותר פירוט היתה נעוצה בהפרעה של הנאשם או שמא בהעלבה מצידו, השיב: "זה היה כמו כדור שלג מתגלגל בגלל זה קראתי לשגיא (רודיטי), הוא התחיל מ"ילד", המשיך ל"דרדס, תעוף לי מהעיניים" ופה הפסקתי את זה" (עמ' 49 ש' 3).

8. הוגש בהסכמה דו"פ שרשם רס"מ נחמיה שמשון (ת/1) ולפיו הגיע לבית המשפט והבחין בכניסה, צמוד לדלת הכניסה בצידה החיצוני, ב-3 מאבטחים כשהם מרתקים אדם לרצפה וכובלים אותו. לשאלתו מה אירע השיבו המאבטחים כי האדם עוכב בגין העלבת עובד ציבור וסירב לעיכוב, על כן נעצר. החשוד טען שמעצרו אינו חוקי. המאבטחים סירבו להגיש תלונה וביקשו להסתפק בדו"פ שלהם, אך על פי הוראות שקיבל, לא עוכב החשוד בשל העדר תלונה, והשוטר עזב את המקום.

הוגש בהסכמה **פרוטוקול** הדיון מיום האירוע, בפני כב' הרשמת (כתוארה אז) גרינוולד (ת/2), בו נרשם: "בית המשפט: אני מורה למר כוכבי איתן לצאת מן האולם. בית המשפט מורה למשמר בתי המשפט להוציא את מר כוכבי מהאולם ולהרחיקו מבניין בית המשפט".

השוטר בוסי העיד כי גבה הודעת הנאשם תחת אזהרה, בגין העלבת עובד ציבור והתנגדות לעיכוב. הנאשם הראה לו את משקפיו השבורים.

9. הוגשה הודעת הנאשם ת/3, בה הודע לו כי הינו חשוד בעבירות של העלבת עו"צ והתנגדות לעיכוב. הנאשם מסר כי הרשמת אמרה שאינו יכול לייצג בתיק מסוים, ואמרה לו לצאת מן האולם, הוא יצא וחזר כדי להזכיר לה שטעתה, ויצא מן האולם. רודיטי ניגש אליו וביקש שיעזוב את המתקן והוא יצא, ניגש לבניין ההוצל"פ וקיבל מספר. בינתיים יצא החוצה ושוחח עם בעלי מקצוע שעבדו במקום וכן שוחח בטלפון. ניגש אליו המאבטח נדב ואמר לו "מה גם פה אתה מדבר בקול ועושה בלגן?" והנאשם ענה "ילד, עשה טובה, עוף לי מהעיניים, יש לי ילדים בגילך, וזה לא המקום שלך פה, לך ממני, אני לא רוצה לראות אותך". לאחר מכן, ניגש אליו רודיטי ואמר לו שהוא לא מדבר יפה ויעצור אותו על

העלבת עו"צ, והוא השיב לו "עוף לי מהעיניים אני לא רוצה לראות אותך בכלל". רודיטי הציג לו תעודה הודיע לו שהוא מעוכב. כשהגיעו לכניסה של בית המשפט, ביקש את התעודה וראה שהסמכות היא רק בתוך בית המשפט ואמר לרודיטי שאין לו שום סמכות לדבר איתו או לעצור אותו מחוץ למתקן ופנה לאחור, ואז התנפלו עליו רודיטי ומאבטח נוסף, השכיבו אותו והחלו להיאבק אותו כדי לאזקו. נדב נתן לו מכה בראש עם הרגל ואחר הכה אותו בגב ולאחר שנאזק הכניסו אותו למתקן. תוך המאבק שברו את משקפיו. הנאשם הכחיש שאמר את המילים "דרדס" או "מה היא דפוקה". הנאשם חזר וטען כי המאבטח אינו מבין שמחוץ למתקן הוא ככל האדם ואינו עובד ציבור.

עדות הנאשם

10. הנאשם פתח את עדותו הראשית בהרצאת עמדתו בנוגע לסכסוך האזרחי שבינו לבין עו"ד דן כוכבי, שבעטיו הגיע ביום האירוע לבית המשפט ברחובות, וטען כי היו לרשמת גרינוולד קשרים פסולים עם אותו עו"ד. בהמשך, תיאר כי הרשמת הורתה לו לצאת מן האולם והוא אמר לעצמו "קח את הרגליים, תצא אל תתעצבן, אמרתי לאלוהים, מה אני אעשה, איך היא הולכת לתפור את גיסי בגלל דן כוכבי, אלוהים, מה עושים" כך הלך הלך וחזור, עד שהדלת הנועלה נפתחה מבפנים ואז ניצל זאת ושב לאולם, ואמר לרשמת "אין לך סמכות". היא "צווחה" עליו שיצא החוצה, ואז אמר לעצמו שהיא תחפש פרובוקציה כדי להוציאו כיוון שיש לה יחסים עם דן כוכבי ולכן יצא לכיוון המדרגות. בשלב זה פגש את המאבטח ששאל אותו האם הוא כוכבי, והשיב "כן כן אני כוכבי, אל תצעק, תירגע יצאתי מהמתקן בכלל, אני עכשיו לא במתקן". בשלב זה אמר לעצמו שיפעל להכניס את אשתו של דן כוכבי לבית סוהר ולשם כך שם פעמיו ללשכת ההוצל"פ. כשהגיע לקח מספר וראה שיש עומס, לכן ניגש לבניין הסמוך, של מס רכוש, כדי להעביר את זמנו, ושוחח עם העובדים הערביים שם. בשלב זה הגיע "ילד קטנצ'יק אחד מהמשמר" ואמר לו שהרשמת אמרה שהוא מפריע ועליו ללכת משם. הנאשם השיב לו "תגיד לי מי אתה, מי אתה שתגיד לי תלך מפה יש לך בכלל סמכות, עוף לי מהעיניים אתה אוויר, תעוף לי מהעיניים, תלך להוצל"פ, תראה מאיפה באת, תחזור לשם לך למתקן שלך". חלפו מספר דקות, הגיע מאבטח נוסף ואמר לו שהוא מעוכב והם רוצים שיבוא עמם לבית המשפט. הנאשם שוב השיב "תתחפפו, אין לכם סמכות, עופו לי מהעיניים יש לי ילדים בגילכם מי אתם שתגידו לי בכלל מה לעשות". המאבטחים ביקשו שיתלווה אליהם והוא אמר להם שיביאו שוטר. לטענת הנאשם, השיחה האחרונה התנהלה במרכז רחבת מס רכוש. בשלב זה, פתאום הגיע מאבטח מאחורה ושם לו "פצצה" מכה מאחורה ובעט בו, השכיבו אותו על הרצפה, אזקו אותו והכניסוהו לחדר בקרבת הכניסה לבית המשפט. לטענתו היה אזקו בתנוחת "בננה" כאחד העבריינים. בהמשך, נחקר בתחנה על עבירות של העלבת עובד ציבור והתנגדות לעיכוב והציג לחוקר את משקפיו שנשברו אשר שווים היה 4000 ₪. כמו כן, רצה להתלונן נגד המאבטחים והחוקר אמר לו שעדותו היא תלונה. לא אמרו לו בזמן אמת שהוא התפרץ בדלת בית המשפט והפריע, אלא התיק כולו "מבושל" והאינטרס לבנות אותו הוא של מי שפסק נגדו בחוסר סמכות. הנאשם שב לתאר את הפסדיו בשל החלטות של מערכת המשפט שגזלה ממנו 15 מיליון ₪, חזר על טענתו שלא הפריע באולם הרשמת שהרי נתפס על ידי המאבטח במרחק 20 מ' מהאולם, והכחיש שפתח את דלת בית המשפט וצעק. הנאשם אישר שלאחר שנאזק אמר למאבטחים "אני מקווה שחשכתם הרבה כסף וכל גרוש שחשכתם אני אקח לכם הכל, מה שעשיתם לי זה מעצר שוא, כליאת שוא, פגעתם בזכויות שלי הכל אני אקח לכם". הנאשם הכחיש שהיה בהוצל"פ וטען שהיה שם מאד עמוס, לכן היה בחוץ. כשנשאל האם הוצגה בפניו תעודת מינוי כשעוכב, השיב כי הוצגה רק בחדר, כשהיה כבול. בסיום ח"ר אמר שבעטו לו בראש והוא הראה את הסימנים לשוטר.

בח"נ אמר הנאשם שהרשמת כתבה בפרוטוקול שהוציאה אותו מן האולם כי היתה חייבת לבשל סיפור וגם למאבטחים היה אינטרס איך להימנע מתביעת נזיקין. הוא אכן אמר במדרגות בדרכו החוצה "היא דפוקה היא מנהלת דיון בידעה

שאין לה סמכות לדון".

לשאלת בית המשפט האם ייתכן שאמר את הדברים בקולי קולות, השיב "נגיד שעשרה שמעו, אז מה? זה לא אמת? זה מקנה לה סמכות לדון? לפעול בניגוד לחוק? גם אני יודע שלא".

הנאשם הכחיש שדחף את המאבטחים שערכוהו ואמר שלא היה מעז לעשות זאת כי הוא שועל וותיק ויודע שיגידו לו שתקף. הוא לא הגיש תלונה או תביעה נגד המאבטחים כיוון שהוא ממתין לפסיקת בית המשפט כי הוא זכאי.

11. ב"כ הנאשם אשר עשה מלאכתו במקצועיות רבה בייצוגו של הנאשם, טען בסיכומיו טענות רבות. נטען כי נפל פגם בהתנהלות המשטרה בכך שלא נפתחה חקירה נגד המאבטחים למרות שהנאשם הגיע למשטרה חבול ומשקפיו נשברו; עיכוב הנאשם מחוץ לבניין בית המשפט נעשה בחוסר סמכות. הכרעת בית המשפט ההפוכה בסוגיה זו, ניתנה בשלב שבו נטען שאין להשיב לאשמה, לאחר שנערכה בחינה חיצונית בלבד של הסוגיה, אך כעת יש לערוך מבחן פנימי ולהכריע על פי פרשנות משפטית, המונחת על ידי הכלל של פרשנות המקלה עם הנאשם, כמקובל בפלילים; נטען כי עיכובו של הנאשם היה בגין עבירה של העלבת עובד הציבור, אך העבירה נמחקה מכתב האישום והתביעה הסכימה שלא היה מדובר בעבירה, לכן העיכוב לא היה חוקי וקמה הזכות להתנגד לו; הנאשם נחקר באזהרה בגין עבירות של התנגדות לעיכוב והעלבת עובד הציבור, ולא נחקר בגין איומים או תקיפת עובד הציבור, למרות שהנאשם בעבירות אלה, ולפיכך, נפגעה זכותו להליך הוגן ויש לזכותו מעבירות אלו. אמירותיו של הנאשם למאבטחים לא עולות כדי איום, המדובר ב"איום" בנקיטת הליכים שאינו עבירה; לא הוסברה לנאשם סיבת העיכוב על ידי רודיטי ולכן קמה לו זכות ההתנגדות, בשל כך ובשל העובדה שעוכב מחוץ לבניין; קיימות סתירות מהותיות בין העדויות למשל בשאלה היכן היה הנאשם כשעוכב, האם בתוך ההוצל"פ או שמא בחוץ. שאלה זו חשובה ביותר לנוכח היעדר סמכות העיכוב מחוץ להוצל"פ; לסיום נטען כי נדרשת רגישות יתר ממאבטחי בית המשפט, כיוון שמתרחשים אירועים רבים בכל יום ולפיכך המדובר בזוטי דברים.

דין והכרעה

הפרעה לעובדי הציבור

12. עדויות אנשי משמר בתי המשפט היו סדורות ומהן עולה תמונה שלימה של האירוע. אינני מקבלת את הטענה כי נתגלו סתירות של ממש בין עדויותיהם ובכל מקרה, גם אם ישנן כאלה, אין הן מהותיות.

יש לזכור כי מאז קרות האירוע חלפו לא פחות מ-5.5 שנים, והעדים העידו בפניי במהלך השנה האחרונה.

מן העדויות עולה באופן ברור כי הנאשם הפריע לאנשי משמר בתי המשפט, במעשים שונים במהלך האירוע, מתחילתו ועד סופו.

לפי עדות רודיטי, כבר בתחילתו של האירוע, הנאשם סירב לצאת מאולם הרשמת, ורק לאחר דין ודברים נאות לעשות כן. לפי עדות זילברמן הנאשם קילל והתלהם באולם. לאור עדויות אלה, טענת הנאשם כי עוכב רק כשהיה במרחק 20 מ' מהאולם, אינה יכולה להתקבל, ובכל מקרה עולה כי הפריע עוד כשהיה בתוך בניין בית המשפט.

על הלך רוחו הנסער בשלב שבו הוצא מאולם הרשמת ניתן ללמוד מעדותו שלו, בה תיאר כיצד הסתובב הלך ושוב מחוץ לאולם בחשש גדול מההחלטה שתינתן, וכיצד ראה לנכון לחדור לאולם מחדש, ללא רשות, כדי להזהירה כי היא פועלת "ללא סמכות".

הנאשם אינו מכחיש שגידף את הרשמת כבר בהיותו במדרגות שבתוך הבניין, בדרכו החוצה, בקול רם, בין השאר במילים "מה היא דפוקה". גם לפי גרסתו יכלו אנשים לשמוע את דבריו. בנוסף, לפי עדות טאוב עולה כי כשהגיע מן האולם בליווי רודיטי, הוא צעק והפריע.

הנאשם מכחיש כי לאחר שהוצא מבניין בית המשפט, חזר ופתח את דלת הבניין מספר פעמים תוך שהוא קורא קריאות גידוף כלפי הרשמת. ואולם, בעניין זה נשמעו עדויותיהם של רודיטי וטאוב מהן עולה כי הוא הוצא מהבניין אך שב ופתח את הדלת בכל כמה דקות תוך אמירות קולניות כלפי הרשמת, למרות שהוסבר לו כי הורתה שלא יכנס לבניין. עדויות השניים היו אמינות והן משתלבות זו בזו, ומתיישבות עם הלך הרוח שהנאשם היה נתון בו. למרות התנהגותו, נמנעו אנשי המשמר מלעכבו בשלב זה, מתוך תקווה כי ילך לדרכו.

בהמשך ניגש הנאשם ללשכת ההוצל"פ ולפי עדות נדב, דיבר בקול רם. כשנתבקש להנמיך קולו, התלהם, קילל והפריע לסדר, תוך שאמר לנדב "דרדס תעוף לי מהעיניים", לכן הזעיק נדב את רודיטי. נדב לא זכר במדויק האם הנאשם היה בתוך לשכת ההוצל"פ, או מחוץ לה, בשעה שהתלהם, אך בכל מקרה, לפי עדותו אירעו הדברים בשטח של בית המשפט. לאור עדותו, עולה כי הנאשם הפריע גם בלשכת ההוצל"פ.

הנאשם מכחיש כי נכנס ללשכת ההוצל"פ, וטוען שעמד בחוץ ברחבה, או בקרבת בניין מס רכוש. מצד שני, אישר ש"לקח מספר" היינו, כן היה בשלב מסוים בתוך לשכת ההוצל"פ.

בשלב באחרון של האירוע, לאחר שהודע לו כי הינו מעוכב, סירב להישמע להוראות אנשי המשמר, בטענה שאין להם סמכות לפעול מולו מחוץ לבניין בית המשפט. כל הניסיונות לשנות דעתו לא הועילו. לאחר שחזר בליווי רודיטי לבניין בית המשפט, התמיד בסירובו ולא נשמע להוראה כי עליו להמתין עד לבוא שוטר. כשפנה לצאת מן הבניין, נעצר ונכבל.

אינני מוצאת לנכון להכריע במחלוקת העובדתית, היכן בדיוק עוכב הנאשם, והיכן הוצגה תעודת המינוי של רודיטי בפניו, האם בקרבת ההוצל"פ או שמא בקרבת דלת בית המשפט, שכן דעתי היא כי כאן וגם כאן, היה רודיטי מוסמך לעכבו כפי שאראה בהמשך. מעבר לכך, הנאשם סתר עצמו בנקודה זו, שכן בהודעתו (ש' 13) מסר שרודיטי הציג לו תעודה מיד עם עיכובו, עוד בטרם התלווה אליו בחזרה לבית המשפט, ואילו בעדותו מסר כי התעודה הוצגה לו רק כשכבר היה כבול, בתוך החדר שבבית במשפט (עמ' 66 ש' 5).

בנוסף, הנאשם סתר עצמו בשאלה היכן הותקף לטענתו על ידי אנשי המשמר. בעוד שבעדותו טען כי הותקף כשסירב להתלוות אל רודיטי, בעמדו ברחבה שמחוץ להוצל"פ ואז לפתע חש "פצצה" מאחורה וכן השכיבו אותו ואזקו אותו (עמ' 63), הרי על פי הודעתו, התקיפה באה רק בשלב מאוחר יותר, לאחר שהתלווה לתוך בית המשפט אך בחר לנסות ולצאת משם בניגוד להוראת רודיטי לפיה הינו מעוכב ועליו להמתין לבוא המשטרה (ש' 14-16).

לאור הסתירות, וכיוון שלא ניתן לצפות כי כל אחד מן המעורבים יזכור את כל פרטי השתלשלות האירוע במדויק בחלוף השנים, די לדעתי במה שהוכח.

הנאשם אינו מכחיש כי התנגד לעיכוב וכי גידף את אנשי המשמר ודיבר אליהם בחוצפה, והוא אף חזר ופירט את אמירותיו השונות כלפיהם, בעדותו.

לנוכח כל אלה, אני קובעת כי הנאשם ביצע עבירה של הפרעה לעובדי הציבור.

13. הנאשם טוען כי קמה לו הגנה של "זוטי דברים", אך טענתו אינה יכולה להתקבל. יש לזכור כי בית המשפט הוא מקום שבו נודעת רגישות מיוחדת לצורך בהקפדה על הסדר, מטעמים מובנים. לאור זאת, וכעולה מן הראיות, אני סבורה כי התנהגותו חרגה הרבה מעבר למה שניתן להסכין עמו, ולא ניתן לומר בשום אופן כי במהלך האירוע לא נפגע האינטרס הציבורי המוגן, או כי המדובר בעניין קל ערך(ע"פ 807/99 עזיזאן נ' מד"י (8.12.99)). לפיכך אני דוחה את הטענה.

14. מצד שני, אינני רואה לנכון לקבוע כי הנאשם ביצע עבירה נפרדת של הפרעה, כלפי כל אחד מאנשי המשמר, כפי שניתן להבין שמיוחס לו על פי כתב האישום. לדעתי, כיוון שהמדובר באירוע אחד שבמהלכו אירע פרץ מתמשך של הפרעה, הרי גם אם מבחינה טכנית היא הופנתה כלפי כמה מאנשי המשמר, יש לראותם יחדיו, כישות אחת שפעלה מולו, ולא ניתן לפצל את פעולותיו כלפי כל אחד מהם. זאת, הן בהתאם למבחן הצורני-עובדתי והן בהתאם למבחן המהותי-מוסרי, שנקבעו בפסיקה בסוגיה זו (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מד"י (29.10.14)). גם אין הצדקה בנסיבות, לקבוע כי המדובר בעבירה רבת פרטים.

לפיכך, הקביעה היא כי בוצעה עבירה יחידה של הפרעה לעובדי הציבור.

15. הנאשם טען כי אנשי המשמר פעלו ללא סמכות בבקשם לעכבו מחוץ לבית המשפט, ועל כן קמה לו זכות ההתנגדות. לבירור טענה זו אפנה עתה.

סמכות העיכוב של משמר בתי המשפט

בהחלטתי מיום 2.1.14 (בעניין הטענה שאין להשיב לאשמה), התייחסתי בהרחבה לטענת הנאשם לפיה אנשי המשמר לא היו מוסמכים לעכבו, בהיותם נעדרים כל סמכות מחוץ לבניין בית המשפט, והחלטתי לדחות אותה.

הנאשם סבור כי יש מקום לבחון טענתו זו בשנית, היות שלדעתו בחנתי את הסוגיה בהחלטתי הקודמת, במבחן חיצוני בלבד, בעוד שכעת יש לערוך מבחן פנימי לגביה.

לצורך הבהרת עמדתי, אני רואה לנכון לחזור על דברים שכתבתי בהחלטה הקודמת.

לעניין סמכות משמר בתי המשפט בלשכת ההוצל"פ, כתבתי:

סמכותו של משמר בתי המשפט, היא לערוך חיפוש ולהשתמש בסמכויות שוטר, כלפי באי בית המשפט, בתי דין, או "מקום אחר שבו מתקיימים הליכים משפטיים", זאת כאמור בהסמכה לפי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט-1969, ילקוט הפרסומים 4279, כ"ח בשבט התשנ"ה, 29.1.1955 (להלן: ההסמכה).

לדעתי, אין ספק שלשכת ההוצל"פ, היא בגדר מקום שבו מתקיימים הליכים משפטיים, ועל כן אני דוחה את הטענה שלא היתה סמכות לפעול שם כנגד הנאשם.

לעניין סמכות המשמר לבצע עיכוב מחוץ לבניין בית המשפט, כתבתי כך:

אמנם על פי ההסמכה, לא נקבעו באופן מפורש, גבולותיה "הטריטוריאליים" של סמכות משמר בתי המשפט, כפי שנקבעו למשל, בעניין משמר הכנסת (ראו: חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח-1968, סעיף 12).

בהעדר הוראת חיקוק מפורשת בעניין זה, ומאחר שלמיטב ידיעתי לא נדונה סוגיה זו בפסיקת בתי המשפט, אין מנוס מלבחון את הוראת ההסמכה ולפרש אותה, על פי לשונה, ובהתאם לכללי הפרשנות המקובלים, המחייבים מתן פרשנות תכליתית לדבר החקיקה (בג"ץ 7012/93 ח"כ יעקב שמאי נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו פ"ד מח(3) 25).

על פי לשון ההסמכה, עובדי הציבור שהוטל עליהם בידי ראש אגף הביטחון של הנהלת בתי המשפט לשמש כאבטחים, יהיו בעלי סמכות לבצע חיפוש בגופם או בכליהם של באי בית המשפט על מנת למנוע הכנסה של כלי נשק לבית המשפט, וכן יהיו רשאים להשתמש בסמכויות שוטר, ככל הדרוש, עד לבוא שוטר.

לא קיים דבר חקיקה נוסף המסדיר את סמכויות משמר בתי המשפט .

באתר הרשות השופטת נכתב כי משמר בתי המשפט הוא " גוף האבטחה הממלכתי של מערכת בתי המשפט". ב"אמנת משמר בתי המשפט" (מופיעה באתר הרשות השופטת), נאמר: מטרות "המשמר" הן לאפשר את קיומם של סדרי המשפט בישראל, להגן על השופטים בכל סדרי הדין וערכאות המשפט ולהבטיח את שלומם של עובדי בתי המשפט ושל באיו.

לאור האמור, קשה לקבל את הטענה כי סמכויות משמר בתי המשפט מוגבלות לפנים בניין בית המשפט, וכי קציני המשמר הם נעדרי כל סמכות מחוץ לבניין. ניסיון החיים מלמד כי אירועי הפרת סדר שונים עלולים לפרוץ בבית המשפט. אירועים שכאלה, יכול שיהיו קשורים במי שהוזמן לבית המשפט, או במי שבחר להגיע למקום, למטרה כשרה או אחרת. לעתים מופרע הסדר בין כתלי בית המשפט, אך לעתים פורצת התרחשות המפרה את הסדר גם מעברה החיצוני של דלת הבניין. בשני סוגי המקרים, משמר בתי המשפט הוא הגוף הממלכתי המצוי בקרבת מקום ומחזיק בסמכויות שוטר הנדרשות לשם השבת הסדר על כנו, מהר ככל האפשר. לאור זאת, צמצום סמכות המשמר באופן נוקשה ומוחלט, אל בין כתלי הבניין בלבד, יהא בו כדי להכשיל את תכלית קיומו של המשמר ולחבל ביעילות האפקטיבית של עבודתו, כגוף אבטחה ממלכתי של מערכת המשפט. כתוצאה מכך יצא הציבור כולו נפסד.

מצד שני, לא יהא זה סביר לקבוע כי סמכויות המשמר מתפרשות אף למרחק רב מחוץ לדלת בניין בית המשפט, שהרי המשמר לא נועד לפעול במקום משטרת ישראל, או להשיג את גבול סמכותה כממונה על אכיפת החוק במדינה. יש לשים לב לכך שגם על פי ההסמכה, מותרת פעולת המשמר "עד לבואו של שוטר למקום" (ראו סעיף 2 להסמכה), ומכאן יש ללמוד כי סמכויות המשמר הן משניות לסמכותה הכוללת והרחבה של המשטרה, ונועדו רק לספק מענה מיידי דחוף, לשם שמירת הסדר והביטחון כלפי באי בית המשפט, עד להגעת המשטרה.

לדעתי, על מנת לאזן בין הצורך בשמירת האפקטיביות של משמר בתי המשפט, לבין הצורך שלא לחרוג מגבולות ההסמכה, ובהתחשב ברגישות היתרה הנובעת לבתי המשפט כמקומות שיש לשמור בהם על הסדר והביטחון, יש לקבוע כי סמכותו של משמר בתי המשפט חלה כלפי הנוכחים בשטח שבתוך בניין בית המשפט, אך גם מחוץ לו, ככל שהמדובר בהתרחשות שאירעה בקרבתו, ואשר מטבע הדברים קציני המשמר יוכלו לטפל בה ביתר יעילות ומהירות, מעצם נוכחותם במקום, והכל על מנת להבטיח את התנהלותו התקינה של בית המשפט ואת שלום הבאים בשעריו.

בע"פ (ת"א) 70266/00 בלישה נ' מד"י נקבע: "סמכויות המעצר, החיפוש והעיכוב שהוענקו למאבטחי בית-המשפט לא נועדו להילחם בפשיעה - תפקידה הקלאסי של המשטרה - אלא לאפשר להם לקיים את הייעוד והתפקיד של משמר בתי-המשפט: שמירת הביטחון והסדר הציבורי במתחם בית-המשפט. זו תכלית הקמתו של משמר בתי-המשפט. סעיף 17(ב) לחוק הפרשנות קובע כדלקמן: "הסמכה לעשות דבר או לכפות עשייתו - משמעה גם מתן סמכויות עזר הדרושות לכך במידה המתקבלת על הדעת". פירושו של דבר סמכות להרחיק אדם הפוגע בסדר הציבורי, וממילא, סמכות להשתמש במידת כוח סבירה כסמכות עזר הדרושה לכך במידה מתקבלת על הדעת."

הנה כי כן, בית המשפט המחוזי ראה לנכון לקבוע כי תפקידו של משמר בתי המשפט משתרע על כל "מתחם" בית המשפט, ולא בין כתליו בלבד.

לדעתי, אין זה נדרש להכריע באופן מדויק, עד לאיזה מרחק בדיוק, מחוץ לבניין בית המשפט משתרע "מתחם בית המשפט", ואינני בטוחה כלל כי יש מקום לקבוע מסמרות בעניין זה. נראה כי נכון יותר יהיה להכריע בשאלה זו, בכל מקרה לגופו, על פי נסיבותיו, ותנאי השטח המסוימים. על כל פנים, בענייננו, עיכובו של הנאשם וחילופי הדברים בינו לבין קציני המשמר, אירעו, על פי העדויות, במרחק של מטר אחד מדלת הכניסה לבניין, ברחבת הכניסה. לאור זאת, דעתי היא כי לא ניתן לקבוע בשלב זה בשום אופן

שהעיכוב היה בלתי חוקי, בשל ביצועו מחוץ לבניין בית המשפט, באופן המשמיט את הבסיס מתחת לאישום.

עד כאן דבריי בהחלטה הקודמת.

16. טענת הנאשם היא כי בשלב זה יש להכריע בשאלת סמכות המשמר על פי פרשנות משפטית, המונחית על ידי הכלל של פרשנות המקלה עם הנאשם, כמקובל בפלילים. לפי פרשנות מקלה יש לקבוע לדעתו, כי לא היתה סמכות עיכוב מחוץ לבניין בית המשפט.

אינני יכולה לקבל את הטענה, שכן יש בה עירוב תחומים, שלא כהוגן.

יש להזכיר כי סעיף 34כ"א לחוק העונשין, קובע כלל של פרשנות מקילה בנוגע לאיסורים ונורמות פליליים בלבד, זאת על פי לשון הסעיף:

"ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין".

בעניין זה אמר בית המשפט העליון בע"פ 6696/96 כהנא נ' מד"י (20.3.98):

סעיף זה מעגן את הפרשנות התכליתית בפלילים. הוא קובע כלל ברירה בין הפירושים לנורמה האוסרת, אשר עולים כולם בקנה אחד עם תכליתה, ולפיו יש להעדיף את הפרשנות המקלה עם הנאשם. הדרך הפרשנית שמתווה סעיף 34כ"א היא אפוא דו-שלבית. בשלב הראשון נדרש בית-המשפט לבחון אילו מבין הפרשנויות המוצעות מגשימות את תכלית הנורמה האוסרת. ואילו בשלב השני בורר בית-המשפט מבין פרשנויות אלה את זו שמקלה עם הנאשם.

(עוד על משמעותו של סעיף 34כ"א ותחולתו אך ורק בנוגע לפרשנותם של איסורים פליליים, ניתן למצוא במאמרים: על פרשנותה של נורמה פלילית, אהרון ברק, מחקרי משפט י"ז, התשס"ב-2002, 347; פרשנות מרחיבה בפלילים, בועז סנג'רו, עלי משפט ג', תשס"ג-2003, 165).

והנה בעניינינו, הסוגיה שעמדה לפרשנותי אינה קשורה לנורמה הפלילית האוסרת, אלא שייכת לתחום הציבורי/מנהלי, והיא סוגיית גבולות הסמכות של משמר בתי המשפט. טענת הנאשם בעניין גבולות סמכות המשמר אמנם נועדה לקדם עניינו במסגרת של הליך פלילי, אך בכך אין כדי להפקיע את השאלה מן התחום המשפטי אליו היא שייכת, ועל כן יש לפרשה בהתאם לכללי הפרשנות הכלליים הנהוגים בשיטת משפטנו.

עולה מן האמור, כי אין הצדקה לשוב ולדון מחדש בשאלת גבולות סמכותו של משמר בתי המשפט, שכן כבר הכרעתי בעניין זה בהחלטה קודמת, על פי כללי הפרשנות התכליתית, החלים עליה.

17. ראוי להוסיף כי מספר חודשים לאחר שניתנה החלטתי הקודמת, ביום 23.9.14 פרסם משרד המשפטים את תזכיר

חוק בתי המשפט (משמר בתי המשפט) התשע"ד-2014 (www.Tazkirim.gov.il קשרי ממשל) שמטרתו להסדיר בחקיקה את סמכויות משמר בתי המשפט. על פי לשון התזכיר, סמכויות משמר בתי המשפט יחולו בבית המשפט ובסביבתו הקרובה:

כינון משמר בתי המשפט ותפקידיו

106ב. בבתי המשפט יפעל משמר בתי המשפט אשר תפקידיו הם:

- (1) להגן על השופטים, הרשמים ועובדי בתי המשפט ובכלל זה, לבצע כל פעולה הנדרשת לשם שמירה על ביטחונם, לרבות מחוץ לכותלי בית המשפט.
- (2) לשמור על הסדר הציבורי ובטחון הציבור בבית המשפט ובסביבתו הקרובה וכן בהנהלת בתי המשפט.

סמכויות חיפוש ותפיסה

106ו. לשם ביצוע תפקידי המשמר לפי חוק זה, יהיו לממונה הביטחון, לסגל הפיקודי ולמאבטח משמר בתי המשפט (בסימן זה - אנשי המשמר) הסמכויות הבאות בבתי המשפט ובסביבתם הקרובה:

- (א) ליתן הוראות לכל אדם המפריע לסדר הציבורי או מתנהג באופן אלים או לכל אדם שיש חשד לגביו שינהג כאמור.
- (ב) לדרוש מאדם הנכנס לבית המשפט או מאדם הנמצא בו או בסביבתו הקרובה למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו שהוא חייב בהחזקתה על פי כל דין.

(עוד על סמכותו של משמר בתי המשפט במצב החוקי הקיים ניתן ללמוד מע"פ (ב"ש) 6580-09 פרפרה נ' מד"י (6.1.10).

לאור כל האמור, והיות שהפעולות שנקט משמר בתי המשפט כלפי הנאשם התרחשו בבניין בית המשפט, בלשכת ההוצל"פ וברחבה שביניהם, אני דוחה את הטענה כי נפל פגם של אי חוקיות בעיכובו של הנאשם, מחוץ לבניין בית המשפט.

הודעה על סיבת העיכוב

18. טענה נוספת של הנאשם היא כי עיכובו היה בלתי חוקי בשל העובדה, שלא הודיעו לו מה סיבתו. אינני מקבלת את הטענה.

מעדות נדב עולה כי סיבת העיכוב נמסרה לנאשם מיד לפני ביצוע העיכוב (עמ' 48 ש' 11).

הנאשם עצמו העיד כי כשעוכב אמרו לו "אתה מתחצף אלינו" (עמ' 63 ש' 19), מה שמלמד כי הבין את סיבת העיכוב. מצד שני, טען שלא הודיעו לו כלום, עד שנכבל (עמ' 66 ש' 1), מה שאינו מתיישב עם הטענה הקודמת.

בהודעתו (ש' 12) תיאר הנאשם את שאירע כשהיה בחוץ: "ניגש אלי רודיטי ואמר לי תראה אתה מדבר לא יפה, אני אעצור אותך על העלבת עובד ציבור, אמרתי לו עוף לי מהעיניים לא רוצה לראות אותך בכלל, הוא שלף לי תעודה ואמר לי יש לי סמכויות של שוטר לעכב אותך, בוא תתלווה אלי למתקן". מדברים אלה עולה בבירור כי בשעה שהיה זכרונו מן האירוע טרי, ידע לומר שהודע לו על סיבת העיכוב, עוד בטרם התלווה אל רודיטי בחזרה לבית המשפט. אני מוצאת לנכון להעדיף דבריו

אלה על פני עדותו, היות שנאמרו בסמוך לאחר האירוע.

לנוכח האמור, אני קובעת כי הודעה סיבת העיכוב כדין.

השלכות מחיקת העבירה של העלבת עובדי הציבור

19. עוד טוען הנאשם כי עיכובו היה בלתי חוקי, כיוון שהתבסס על העבירה של העלבת עובד הציבור, אשר בסופו של יום נמחקה מכתב האישום. מטעם זה סבור הנאשם כי קמה לו הזכות להתנגד לאותו עיכוב תוך שימוש בכוח סביר. הנאשם מפנה להכרעת הדין בת.פ. 16150-10-11 (נוער נצרת) מד"י נ' פלוני (6.1.14), שם קבע בית המשפט כי העובדה שמילות ההעלבה שנאמרו כלפי השוטרים לא גובשו לכדי עבירה, יש בה כדי להפוך את העיכוב שבוצע בגין בלתי חוקי, ועל כן קמה לחשודים הזכות להתנגדות לו.

בכל הכבוד הראוי, דעתי שונה, כפי שכבר פירטתי בהחלטתי מיום 2.1.14 (בעניין הטענה שאין להשיב לאשמה), ואבהיר.

אמנם, מכלול הראיות מלמד כי מילות ההעלבה שאמר הנאשם לנדב, אינן עולות כדי עבירה פלילית, בהתאם להלכת אוגנרפלד (רע"פ 2660/05 אוגנרפלד נ' מד"י (13.8.08), שכן לא היה בהן פוטנציאל פגיעה כלפי ליבת תפקידו של נדב כאיש משמר בתי המשפט. לפיכך, טוב עשתה התביעה כשביקשה למחוק את העבירה מכתב האישום.

יחד עם זאת, את חוקיות העיכוב יש לבחון מנקודת מבטם של אנשי המשמר בעת האירוע, ולא מנקודת המבט של התביעה לאחר מעשה. בעוד שעל מנת להגיש כתב אישום בגין העלבת עובד ציבור נזקקה התביעה לסיכוי סביר להרשעה בגין עבירה זו, הרי לשם גיבושו של בסיס חוקי לעיכוב הנאשם בעת האירוע, די היה בקיומו של יסוד סביר לחשד כי הנאשם ביצע עבירה (סעיף 67 לחוק המעצרים, וכן ראו קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק ראשון א', 2008, עמ' 48).

על הדרישה הראייתית השונה, בכל אחד מן השלבים הללו, עמד בית המשפט העליון בבש"פ 5610/06 פדרמן נ' מד"י

(25.7.06):

העוררת אמרה דברים קשים ביותר מהם עולה באופן סביר החשד כי אכן ביצעה את העבירות בהן היא חשודה. בכך אין כמובן כדי להכריע בשאלה לגופה: האם אמירתם של דברים אלו מהווה עבירה. שאלה זו תוכרע כאמור בידי בית המשפט שידון באישום, ככל שאכן יוגש בכלל כתב אישום. ואולם, החשד הקיים לדברי הרשות החוקרת חשד סביר הוא ובנסיבות אלה יש לאפשר לה לקיים חקירה וככל שהדבר נראה לה דרוש גם לחקור את העוררת עצמה. לכן, בהתקיים חשד סביר כאמור ועם סירובה של העוררת להגיע לתחנת המשטרה כדי להיחקר בגין עבירה לכאורה זו, מתקיימת גם עילת המעצר לפיה יהיה באי-המעצר כדי להביא להתחמקות מחקירה.

הנה כי כן, אפילו לא נתגבשה העבירה, אין בכך כדי ללמד בהכרח על אי חוקיות העיכוב שבוצע בגינה בשעתו.

20. מעבר לאמור ומבלי למעט ממנו, התרשמותי ממכלול ראיות התביעה היא כי עיכובו של הנאשם לא התבסס אך ורק על מילות ההעלבה שאמר לנדב, אלא על התנהגותו במהלך האירוע כולו, החל באולם הרשמת וכלה בלשכת ההוצל"פ, כפי שהעיד נדב, בכנותו את האירוע, "כדור שלג מתגלגל" (עמ' 49 ש' 3).

בהקשר זה, אציין כי לדעתי יש להבחין בין ענייננו לבין העניין שנדון בת.פ. 16150-10-11 הנ"ל, מבחינה עובדתית. בעוד ששם נדון עניינם של קטינים שכל עוונם התמצה בכך שקראו לעבר השוטר, ברחוב שליד ביתם "שמעון ההומו" ובעקבות כך הוכנסו לניידת ואף רוסס לעברם גז פלפל כשניסו לברוח ממנה, הרי בענייננו עסקינן בנאשם שהוא אדם בוגר, אשר הפריע לעבודת משמר בתי המשפט בבניין בית המשפט ובלשכת ההוצל"פ, אמר מילות גידוף העלבה וחוצפה כלפי אנשי המשמר, וסירב לעיכוב.

בנסיבות אלה, אינני סבורה כי מחיקת העבירה של העלבת עובדי הציבור מובילה למסקנה שהעיכוב היה בלתי חוקי.

21. סיכומם של דברים עד כאן- התביעה הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי הנאשם הפריע לעובדי הציבור. כמו כן, נדחו טענותיו השונות של הנאשם בדבר אי החוקיות שדבקה בעיכובו. כעת יש לברר האישומים בעבירות של תקיפת עובד הציבור ואיומים.

אי אזהרת הנאשם בגין העבירות של תקיפת עובד ציבור ואיומים ותוצאתה

22. בעת חקירתו הוזהר הנאשם כי הינו חשוד בעבירות של העלבת עובד ציבור והתנגדות למעצר. הוא לא הוזהר בגין העבירות של תקיפת עובד הציבור ואיומים, הכלולות בכתב האישום. יתרה מזו, בחקירתו לא נשאל אף שאלה בנוגע לשתי העבירות האחרונות. התוצאה היתה זו שהנאשם נחשף לראשונה להיקף העבירות המיוחסות לו, רק כשקיבל לידי את כתב האישום.

אך ברור הוא כי התנהלות תקינה של המשטרה היתה צריכה להביא לכך שתימסר לנאשם (שהיה אז בגדר חשוד) אזהרה על כל אחת מן העבירות המיוחסות לו, כבר בעת חקירתו הראשונה. בכל מקרה, גם אם נשמטו חלק מן העבירות מעיני החוקר, צריכה היתה התביעה להתריע על כך ולבקש השלמת החקירה בטרם הוגש האישום. הצורך בביצוע השלמה שכזו היה אמור לבלוט לעין, שעה שהנאשם לא נחקר, דווקא בגין העבירות החמורות יותר, מבין אלה שיוחסו לו.

לא נמסר לבית המשפט כל הסבר מדוע אירע המחדל, על שני שלביו.

ב"כ הנאשם טוען כי בעקבות המחדל יש לזכות את הנאשם מן העבירות שבגין לא נחקר. ואולם, על פי ההלכה הנוהגת, מחדל כאמור, אינו מוביל לתוצאה קיצונית שכזו באופן אוטומטי. בע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מד"י (23.8.12), דן בית המשפט העליון בשאלה האם פגם באזהרת החשוד יוביל בהכרח לפסילת הודאתו, וכן נאמר שם:

אזהרה כדין היא אזהרה הכוללת את כל שלושת הרכיבים עליהם עמדתי בפסקה 115 לעיל בנוסף לתיאור העבירות שבזיקה אליהן נחקר החשוד. אזהרה החסרה את אחד הרכיבים הנ"ל אינה אזהרה כדין. ודוק, יש להבחין בין אי מתן אזהרה או היעדר אזהרה כדין לבין השלכות הפגם על קבילות ההודעה שנגבתה. לא כל פגם יביא לפסילת ההודאה. הפגם צריך להיבחן בהתאם למכלול הנסיבות ובשים לב לשיקולים והאיזונים עליהם מבוססת דוקטרינת הפסלות הפסיקתית כפי שהתגבשה בהלכת יששכרוב ובכפוף להתפתחות שחלה בה בפסיקתו של בית משפט זה [ראו את השינוי שחל בנוגע למשקלם היחסי של שיקולים כגון חומרת העבירה וחיוניות הראיה להוכחת האשמה בפסיקה שלאחר הלכת יששכרוב: פסק הדין של השופט נ' הנדל אליו הצטרפתי בעניין אל עוקה, פסק הדין של השופט לוי אליו הצטרפתי בעניין פרחי; חוות דעתי בעניין בן חיים...]

מדברי בית המשפט העליון, ניתן ללמוד כי זיכויו של נאשם בשל פגם שנפל באזהרתו, הוא צעד מרחיק לכת שאינו אוטומטי, אלא תלוי בנסיבות.

23. בענייננו, עיון בהודעת הנאשם מלמד כי המחדל שאירע אמנם לא הוביל למסירת תוכן פוזיטיבי מצד הנאשם, שהיה בו כדי להפיל בו באיזו משתי העבירות המדוברות. יחד עם זאת, אילו עמדה המשטרה בחובת האזהרה בגין כל העבירות, ייתכן שהיה מוסר הסבר בנוגע לחשדות בגין שתי העבירות, אשר היה בו כדי לשכנע את התביעה להימנע מהגשת אישום בגין.

יתרה מזו, ההימנעות מלהזהירו ולחקרו בגין שתי העבירות הובילה לכך שלראשונה ניתנה לו ההזדמנות למסור לגביהן את גרסתו, בשלב המאוחר של מתן התשובה לאישום, שעה שזכרונם כבר לא היה טרי כפי שהיה בעת החקירה, וייתכן שבכך ניזוקה יכולתו להתגונן כראוי מפני החשדות. תוצאה זו צריכה להילקח בחשבון, בעת הכרעת הדין בנוגע לכל אחת משתי העבירות.

תקיפת עובד הציבור:

24. רודיטי העיד: "הודעתי לו שהוא לא יכול ללכת עד שתגיע נידת משטרה כי כרגע הוא על תקן מעוכב, הוא התחיל להשתולל, ניסה לצאת החוצה, החזקתי את הדלת על מנת שלא יוכל לצאת, אז הוא תפס לי את היד, דחף אותי, השתלטנו עליו, עצרנו אותו". רודיטי הבהיר כי הדחיפה נועדה על מנת לצאת מן הבניין.

זילברמן העיד: "הודענו לו שהוא מעוכב, וזה החליט שזה לא חל עליו והחליט ללכת. הודענו לו כי במידה והוא ימשיך ללכת, הוא יעצר. הוא לא התייחס, לא שמע להוראות שלנו ולמעשה דחף אותנו מהמקום... היתה דחיפה, אני לא זוכר, זה היה לפני 4 שנים".

לאור העדויות אני קובעת כי הנאשם דחף לכל היותר את רודיטי, ולא דחף את זילברמן. למסקנה זו אני מגיעה מתוך כך שזילברמן לא העיד מפורשות על כי נדחף בעצמו בידי הנאשם, אלא נקט לשון רבים "דחף אותנו", כמבטא מעין שותפות עם רודיטי.

25. התרשמותי מן העדויות היא כי הדחיפה שביצע הנאשם לא נועדה לפגוע במי מאנשי המשמר מתוך כוונה לאלימות פיסית, אלא היה זה אקט נסער שלו, במטרה להיחלץ ולצאת מן הבניין, כחלק מהתנהגותו הפרועה במהלך האירוע. בכל מקרה, לא התרשמתי כי הדחיפה בוצעה בכוחנות רבה, אף לפי הדגמת רודיטי במהלך עדותו. בנסיבות אלה, אני סבורה כי מעשה הדחיפה עצמו, אינה מצוי בליבתו המהותית של האירוע, שהתבטאה בהפרעה לאנשי המשמר.

מסקנתי האמורה מצביעה על העדר עניין ציבורי רב בהרשעת הנאשם בעבירה של תקיפת עובד הציבור, ולכך מצטרף משקלו של המחדל החקירתי שבאי אזהרת הנאשם וחקירתו בגין העבירה.

שני אלה מובילים לדעתי למסקנה שלא ניתן להרשיעו בגינה.

אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מן העבירה של תקיפת עובד הציבור.

איומים

26. רודיטי העיד כי הנאשם אמר לו אחרי שעוכב "אני מקווה שחסכת הרבה כסף, אתה לא יודע עם מי התעסקת" והסביר שהוא מקווה שחסך הרבה על עו"ד.

הנאשם עצמו העיד כי אמר לאנשי המשמר: "אני מקווה שחסכתם הרבה כסף וכל גרוש שחסכתם אני אקח לכם הכל, מה שעשיתם לי זה מעצר שווא, כליאת שווא, פגעתם בזכויות שלי הכל אני אקח לכם".

הנאשם טוען כי דבריו האמורים לא היו בגדר העבירה של איומים, כיוון שהתייחסו לכך שהוא מתכוון לפעול נגד אנשי המשמר בדרכים משפטיות על מנת לקבל פיצוי, היינו המדובר ב"איום לנקוט הליכים".

טענתו של הנאשם איננה תלושה מן המציאות, שכן האמירה המיוחסת לו לא כללה כל תוכן הקשור לפגיעה פיזית בגופו, רכוש או כבודו של אדם, אלא התייחסה לכך שייקח מרודיטי את כל כספו, בכך שהכסף ישולם לעו"ד. ניתן להבין בבירור כי כוונתו היתה להניע את רודיטי לשחררו מן העיכוב שהיה לדעתו בלתי חוקי, ולהזהיר כי יפעל לקבל פיצוי בגינו. אף רודיטי הבין היטב כי כוונתו היא לכך שישלם הרבה לעו"ד בעקבות האירוע.

גם בהודעתו הדגיש הנאשם כי בכוונתו להתלונן נגד אנשי המשמר, והוא אף הציג את משקפיו השבורים שבגינם התכוון לדרוש פיצוי.

בע"פ 103/88 ליכטמן נ' מד"י, אמר כב' הנשיא ברק:

איום לפגיעה הוא כדין אם הדין מתיר את הפגיעה באופן שבו היא נעשתה. עמד על תנאי זה השופט אשר בע"פ 257/79 [6], בעמ' 773. כאן נדונה עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין, שעניינה סחיטה באיומים. בין שאר יסודותיה קבוע גם היסוד של איום "שלא כדין". בהתייחסו ליסוד זה אמר השופט אשר, שם:

"סעיף 428 לחוק העונשין אינו מתייחס לאיום סתם, אלא לאיום בפגיעה שלא כדין. לדוגמא: עורך-דין המאיים על נתבע שיאחז באמצעי הוצאה לפועל נגדו אם לא ישלם מרצונו את סכום פסק-הדין, או שוטר המאיים על אדם במעצר אם לא יחדל מלהפריע בדיוני בית-המשפט - כל אלה הם איומים שאינם נוגדים את החוק ואינם מהווים עבירה".

פשיטא, כי פגיעה היא "שלא כדין", אם היא מהווה עבירה לפי דיני העונשין. נראה לי, כי יש להוסיף ולקבוע כי פגיעה היא "שלא כדין", אם היא מהווה עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]. כאשר המחוקק בשיטת המשפט קובע, כי התנהגות פלונית היא מעשה נזיקין, הריהו הופך התנהגות זו להתנהגות "שלא כדין".

ברוח זו, נפסק כי איום על שוטר בהגשת תלונה למח"ש, אינו מהווה עבירה (ע"פ 856/01 סער נ' מד"י (31.10.01)); איום הנאשם על מאבטחת בבית ספר כי יביא לפיטוריה, אינו מהווה עבירה, כיוון שהמדובר באיום לממש זכות הנתונה לאזרח (ת.פ. 370/05 מד"י נ' שאול (28.3.07)); איום על מתנדבי המשטרה "שרמוטות אני אזיין אתכם, עכשיו אני מזיין בלשים בבית המשפט וגם אתכם אני אזיין" הוא איום בנקיטת הליכים משפטיים, שאינו מהווה עבירה (ת.פ. 1292/08 מד"י נ' גופמן (4.7.12)).

27. לאור כל אלה, ועל פי התרשמותי מן הנאשם כעולה מעדותו, נותר לכל הפחות ספק סביר שמא דבריו כלפי רודיטי, נועדו להזהיר, גם אם בלשון בוטה ובלתי מנומסת, על כוונתו לנהל הליכים לקבלת פיצוי בגין עיכובו.

הספק שנותר מצטרף למחדל החקירתי שבעטיו לא ניתנה לנאשם האפשרות למסור גרסתו בנוגע לעבירה זו בסמוך לאירוע, ושני אלה מובילים למסקנה שלא ניתן להרשיע בעבירת האיומים.

אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מן העבירה של איומים.

סיכום

28. מצאתי כי הנאשם ביצע עבירה של הפרעה לעובדי הציבור, ודחיתי טענותיו לאי חוקיות העיכוב ולקיומה של הגנת "זוטי דברים". מצד שני, הראיתי כי התקיים מחדל חקירתי באי אזהרת הנאשם ואי חקירתו בגין העבירות של תקיפת עובד הציבור ואיומים. מחדל זה, בצירוף התרשמותי מן העדויות, הוביל למסקנה שיש לזכות את הנאשם מעבירות אלה.

סוף דבר

אני מרשיעה את הנאשם בעבירה של הפרעה לעובד ציבור, ומזכה אותו משאר העבירות שבכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשע"ה, 15 ינואר 2015, במעמד
הצדדים.